

Høringssvar:

Ekspertutvalgets rapport, " Hva bør skje med BHT? – En fremtidsrettet bedriftshelsetjeneste med fokus på kjerneoppgaver"

Innledning

NHO Service og Handel (heretter forkortet til NHOSH) organiserer 26 store, mellomstore og mindre BHT-bedrifter som omsatte for 391 millioner kroner og hadde 650 årsverk i 2016. Våre medlemsbedrifter leverer BHT til både offentlige og private oppdragsgivere og har kunder i de fleste bransjer, fra bygg/anlegg, transport, helse, industri, hotell og restaurantbransjen til typiske kontorpregede arbeidsoppgaver. Noen bedrifter har stor kompetanse på spesifikke bransjeområder, og har derfor noen næringsområder som er mer representert i kundemassen enn andre.

Vårt utgangspunkt er at behovene for Bedriftshelsetjenestens tjenester er avhengig av næringslivets evne og vilje til endring, samt bevissthet om viktigheten av forebygging og fokus på helsefremmende arbeid. Om det er vekst, nedbemanning, salg, oppkjøp, organisatoriske eller produksjonsmessige endringer, så vil det være behov for BHTs kompetanse og bistand. Videre vil selvsagt rammeverket satt fra myndighetene bety mye for hva Bedriftshelsetjenesten kan få bidra med.

Et flerkulturelt Norge har endret lederrollen og gir nye utfordringer. Økte organisatoriske utfordringer p.g.a av ansatte med økt flerkulturell bakgrunn gir mer komplekse organisasjoner med nye utfordringer og problemstillinger. Bedriftshelsetjenestens bidrag i forhold til rask avklaring for arbeid, funksjonsvurderinger, bistand med tilpasning og tilrettelegging er for det første en lite kostnadsintensiv bistand og den bidrar til at bedriften ikke taper for mye på fravær. Fravær er den største trusselen til tjenestekvalitet (tjenesteproduksjon forutsetter kontinuitet som grunnlag for kvalitet). Tilrettelegging er ikke bare et arbeidsvelferdsgode men det bidrar også bl.a. til økt verdiskaping.

Generelt

Rapporten anbefaler at Bedriftshelsetjenesten skal være forankret i en lovbasert modell. Det er et riktig og viktig signal for å sikre at de bransjene og bedriftene som trenger det mest, får et forsvarlig arbeidsmiljø. Samtidig må bransjen selv sørge for å være relevant og oppleves nyttige for bedriftene gjennom fremtidsrettet god BHT av høy kvalitet, som gir kundene konkret merverdi i form av godt helsefremmende arbeidsmiljø, lavere sykefravær og økt produktivitet. Bransjen må også selv utøve en god etisk standard, slik at den ivaretar godt omdømme som en viktig samarbeidspartner både i offentlig og privat virksomhet.

NHOSH mener Ekspertutvalgets rapport gir en god og dekkende beskrivelse av bransjens oppdrag, og rammevilkår per i dag. Den belyser på en troverdig måte både muligheter og utfordringer.

Nedenfor vil vi kort kommentere de konklusjonene og funnene i rapporten vi mener er de viktigste sett fra bransjens ståsted.

Lovbasert modell

NHOSH mener rapporten treffer riktig når den anbefaler en fortsatt lovbasert modell for mange bransjer. I utgangspunktet burde alle jobbe systematisk og forpliktende med HMS tilpasset den enkelte virksomhets behov. Erfaring tilsier at et fravær av lovpålegg i mange bransjer vil undergrave myndighetenes mål om et godt arbeidsmiljø for den enkelte arbeidstaker. Lovpålegg sikrer et minimum av standarder og er disiplinerende for virksomhetene.

NHOSH støtter derfor en lovbasert modell slik Ekspertgruppen anbefaler.

Videre drøftes varianter av ulike lovbaserte tilnærminger. Vi støtter "Variant B dynamisk" slik Ekspertgruppen også anbefaler. Dette er en tilnærming som bygger på dagens ordning men som også med forsterkninger vil kunne bidra til at de virksomhetene som er mest utsatt får et forsterket press på seg.

NHOSH er imidlertid kritiske til at små bedrifter, - under tre ansatte er foreslått fritatt for lovpålegg. Alle har krav på et godt arbeidsmiljø enten du jobber i en liten, mellomstor eller stor virksomhet. BHTene kan bidra med SMB-konsepser til små virksomheter. Viktigere enn å frita små utsatte virksomheter for BHT-krav, vil det være å skreddersy konsepser med klare rammer og insentiver satt fra myndighetene, - for eksempel en tilskuddsordning.

Dersom man lander på en fritaksbestemmelse for virksomheter med tre ansatte eller færre, ønsker NHOSH at fritaksplikten kun skal gjelde de to første årene, slik Ekspertutvalget også påpeker som en mulighet.

Godkjenningsordningen.

NHOSH er positive til Ekspertutvalgets forslag om å videreføre godkjenningsordningen under Arbeidstilsynet. Det må legges mer vekt på at det er samsvar mellom det kundene etterspør, endringer og utvikling i arbeidslivets behov og utfordringer og de krav og oppfølginger som følger i anbudene. Det må derfor være samsvar mellom godkjenningskravene og realitetene i hvordan arbeidslivet faktisk er.

Bransjeforskriften.

NHOSH støtter at bransjeforskriften opprettholdes, og mener den bør revideres jevnlig, gjerne hvert 4 år, for å sikre at den er oppdatert med raske endringer i arbeidslivet og i tråd med de faktiske utfordringene i ulike næringer.

Rapporteringsplikt

NHOSH er positive til Ekspertutvalgets anbefalinger om at BHTene skal ha rapporteringsplikt om kundeforhold og gjennomførte lovpålagte oppdrag (som blant annet samarbeidsmøter, HMS-handlingsplaner, og risikovurderinger) via Alt-inntjenesten. Dette vil gi Arbeidstilsynet bedre forutsetninger for å gjennomføre målrettet satsning mot de delene av arbeidslivet og de virksomhetene som har størst behov for bistand og oppfølging.

Grensesnittet til Arbeidslivssentrene.

NHOSH erfarer at BHTenes oppgave og funksjoner fungerer godt der rollene er godt avklart mellom NAV arbeidslivssentrene og BHT, men det er store variasjoner fra område til områdene rundt i Norge. Det underbygger behovet for bedre rolleavklaring. Mange steder leverer Arbeidslivssentrene i direkte konkurranse med BHTene, og det er utydelige grenseoppganger og rolleavklaringer. Her oppfordrer

vi myndighetene til å forbedre samarbeidet, og optimalisere mulighetene som ligger i tydelig rolleavklaringer, slik at NAV Arbeidslivssentrene og BHTene kan konsentrere seg om sine respektive kjerneoppgaver. Hovedmålet må være å leverer gode tjenester til de som trenger det, på en ressursoptimaliserende måte.

Tilleggstjenester

NHOSH registrer at Ekspertutvalget er opptatt av å klargjøre hva som er basistjenester (lovpålagte BHT-oppgaver og hva som er tilleggstjenester BHTene tilbyr. Det er både nødvendig og riktig med klare skiller her for å sikre Bedriftshelsetjenesten oppslutning og legitimitet.

Samtidig mener vår bransje at BHTene kan bidra med mye mer utover tradisjonelle HMS-tjenester. Bedriftens "helse", trenger også et individfokus. Grunnleggende HMS skal være på plass som minimum, men så får hver enkelt virksomhet vurdere hvilke andre tjenester som skal kunne tilbys dersom man ønsker det, eller BHTene opplever at det er etterspørsel etter andre tjenester.

Arbeidslivet har forandret seg dramatisk i løpet av 20-30 år. Man kan ikke drive BHT på samme måte i dag som man gjorde for flere ti-år siden. Eksempelvis vil endringer i fastlegeordningen hvis de skulle komme, knyttet til sykemeldingspraksis, kunne gjøre Bedriftshelsetjenesten til en viktig samarbeidspartner i sykefraværarbeid. Dette som et konkret eksempel på endring og mulighet.

Arbeidslivet er organisatorisk. Kjernefokus må være det du skal gjøre (forskriften) men vi oppfordrer også til at rammeverket ikke formuleres på en måte som ikke svarer på den løpende utviklingen av arbeidslivet. Det må være plass til innovasjon, og faget "Bedriftshelsetjeneste" er som alle andre fag, - kontinuerlig i endring og utvikling. BHTs virkeområde må også kunne gjenspeile dette.

Bransjeforening

Det etterlyses i rapporten et behov for en felles bransjeforening som kan ivareta bransjens interesser og skape felles forståelse for bransjens oppdrag og rolle, og som en tydelig stemme i myndighetskontakt og påvirkning.

NHOSH vil her påpeke at Bedriftshelsetjeneste-bedrifter organiserer seg i ulike arbeidsgiverorganisasjoner etter hvor man vurderer sine samlede interesser best ivaretatt, slik det også gjøres nær sagt i alle bransjer. Her spiller ulike forhold inn, som pensjonsordninger, tariffavtaler og samlede medlemstilbud knyttet til mye utover næringspolitikk og myndighetspåvirkning. Som rapporten beskriver, organiseres en god del BHTer i NHO Service og Handel eller Virke, men også andre steder. Uavhengig av hvor man er organisert vil myndighetskontakt og næringspolitikk være sentral medlemsbistand uansett.

Medlemsbedriftene i NHO Service og Handel er positive til en samordning av bransjens interesser. Som rapporten riktig peker på, må bransjen selv finne ut hvordan og på hvilken måte en slik utfordring best kan imøtekommes. En bransjeforening på tvers av de store tradisjonelle arbeidsgiverforeningene må eventuelt definere et felles mandat og prosjekt for hvordan en slik bransjeforening skal jobbe. Innhold som profesjon, fagutvikling, kunde, marked, salg, bransjestandarder, næringspolitikk, statistikk og analyse vil være viktig å avklare.

NHO Service og Handel er positive til å følge opp rapportens oppfordring her for mer samordning av BHTenes interesser og behov på en egnet måte.

Avslutning

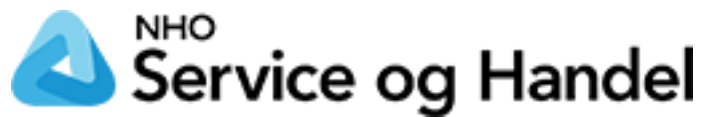
Denne høringsuttalelsen er avgitt i dialog og forståelse med våre medlemmer som leverer BHT-tjenester. Vi stiller oss tilgjengelige for nærmere utdypninger av våre innspill, dersom det måtte være ønskelig.

Torbjørn Furulund

Fagsjef, Helse og Velferd

+ 47 93 67 80 97

tfu@nhosh.no



NHO Service og Handel

Middelthunsgt. 27, Postboks 5473 Majorstuen, 0305 Oslo

+47 23 08 86 50

nhoserviceoghandel.no | facebook.com/nhoserviceoghandel | twitter.com/nhoserviceoghandel